

Ką tik, jaunasis mano bičiuli, atvertei knygą apie Lietuvos kariuomenę – NATO (stipriausio pasaulyje karinio aljanso) sąjungininę. Kariuomenę, kurią sukūrė tavo proseneliai dalyvaudami Nepriklausomybės kovose, įtvirtino 1941 metų Birželio sukilimo dalyviai ir neišdildomai aukso raidėmis įrašė Lietuvos partizanai. Nedvejodami šiuo keliu žengė 1991-ųjų savanoriai kūrėjai.

O tu dabar „žengi“ šios knygos puslapius, kad sužinotum tai, kas tau rūpi: kas yra kariuomenė, ką ir kaip galėtum veikti joje tarnaudamas, kas tai yra karas, kaip jis gali iš-tikti ir siaubti Lietuvą, kaip stosi ginti savo Tėvynės, kaip veiksmingai kautis nelaikant ginklo rankoje. Ir, žinoma, ką gali padaryti, kad prireikus apgintum savo namus, savo šeimą ir savo valstybę, kurioje gimei ir kuri tau vienintelė ir brangiausia.

Tavęs laukia įdomus ir netrumpas pasakojimas, tad linkiu būti kantriam. Skaityk dėmiai, skyrių po skyriaus, apmąstydamas kiekvieną jo dalį, ir viską dėkis į galvą, nes tai, ką sužinosi, pravers, jei kada nors teks ginti artimuosius, draugus, kaimynus, karo zonoje atsidūrusią gimtą šalį, savo miestą ir namus. Knygoje gausu įdomybių, apie kurias tau dar niekas greičiausiai nepasakojo.

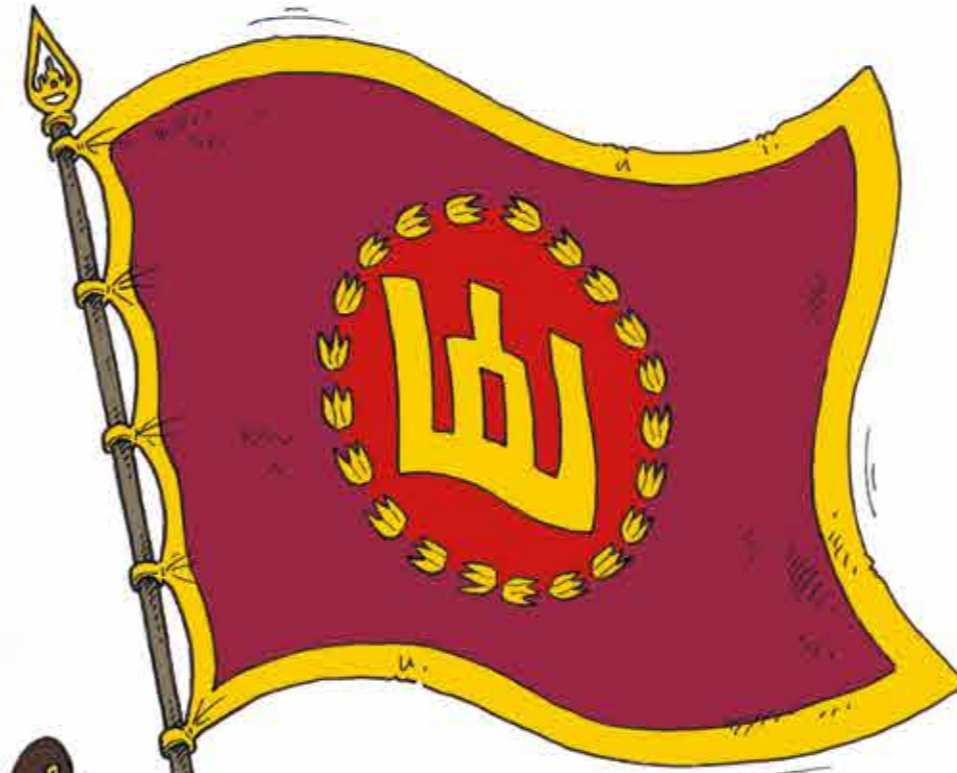
Gero tau skaitymo ir puikios tarnybos Tėvynės labui!

KAS YRA KARIUOMENĖ

Karas šiais laikais gali vienu metu vykti visur – ore, jūroje, sausumoje, internete, žmonių sąmonėje ir kitur, todėl kariuomenė nėra tik kariai su ginklais, kaip mums gali pasirodyti. Iš tikrųjų tai daugybė įvairių žmonių, savo srities specialistų, kurie yra pasiskirstę darbai.

Vieni valdo lėktuvus, kiti šauda minosvaidžiais, tretieji plaukioja laivais, ketvirtieji gydo sužeistus karius, penktieji taiso ir prižiūri techniką, šešti verda kariams valgyti, septinti vadovauja, aštuntieji, pasitelkę lokatorius, stebi dangų ir taip toliau – galima būtų vardinti ilgai.

Jeigu bent viena kariuomenę sudarančių žmonių grupė nevykdytų savo pareigų, sunkiai atliktų savo užduotis ir kiti. Sakykim, jei nebūtų virėjų, negaudami valgyti kariai negalėtų ilgai visa jėga kovoti. Jei kariai neturėtų specialistų, gebančių taisyti ginklus ir mašinas, karių galimybės ginti savo kraštą nuo gerai ginkluoto priešo gerokai sumažėtų. Todėl kariuomenę galima būtų pavadinti gerai organizuota valstybei tarnaujančių žmonių bendrija, kurią vienija bendras tikslas – savo šalies gynyba.

Dar viena svarbi kariuomenės ypatybė – griežta tvarka ir drausmė. Karo sąlygomis, kad liktum gyvas pats ir išgelbėtum kitus, sprendimus dažniausiai reikia priimti žaibiškai – nėra laiko pasitarimams ar juo labiau ginčams.

Todėl kariuomenė valdoma įsakymais ir joje griežta pavaldumo sistema: kiekvienas karys turi savo vadą, kurio įsakymų klauso. Be to, egzistuoja laipsnių sistema – kuo karys gabesnis, kuo daugiau metų ištarnavęs ir mokslų baigęs, kuo geriau vertinamas savo vadovybės, tuo aukštesnis laipsnis ir atsakingesnės pareigos jam suteikiamos ir tuo didesniai skaičiui karių jis gali vadovauti.

Vyriausiasis valstybės ginkluotųjų pajėgų vadas Lietuvoje yra Prezidentas, kuris, jei iškiltų mūsų Tėvynei pavojus, kartu su Seimu, Valstybės gynimo taryba ir kitomis valdžios institucijomis priimtą sprendimą stoti į kovą ir kvieštų į pagalbą mūsų sąjungininkus.

Yra daugybė kariuomenės rūšių ir padalinių, tačiau iš esmės ją galima suskirstyti į keturias dalis: sausumos, karines jūrų, karines oro ir specialiųjų operacijų pajėgas, kurios nemažai kuo skiriasi, tad apie jas kalbėsime atskirai. Visiems padaliniams vadovauja Kariuomenės vadas.

KULKOSVAIDININKAI

Kulkosvaidis yra gerokai grėsmingesnis ginklas nei automatinis šautuvas, nes jis (pastatomas ant kojelių, o ne laikomas rankose) šaudo tiksliau ir toliau, jo kulkos gali pramušti storesnę šarvą, o svarbiausia – jis gali ilgai šaudyti nesustodamas (kulkosvaidžių dėtuose ar šaudymo juostose telpa daug daugiau šovinių). Juo galima nukauti daug priešų karių arba ilgam juos „sutupdyti“ į apkasus ar kitą priedangą ir neleisti jiems iš ten iškišti nosies.

Kulkosvaidis yra sunkesnis už automatinį šautuvą, jo šovinių atsargos sveria taip pat daugiau, todėl prie jo paskiriami bent du kariai (kulkosvaidininkas ir kulkosvaidininko padėjėjas), kurių vienas nešioja patį kulkosvaidį, o kitas – šaudmenis.

Sunkusis kulkosvaidis „Browning“ M-2

Sveria net 42 kg.

Labai didelė naikinamoji galia ir tolimas šūvio nuotolis – tikėtina pataikyti net iš 1,5 km atstumo.

Geba pataikyti net iš 1 km atstumo.

Vidutinis kulkosvaidis FN MAG

Užtaisomi 50 šovinių juostomis.

Didesnio kalibro kulkosvaidis yra dar sunkesnis – jį kartais neša net trys kariai, todėl šie kulkosvaidžiai tiesiog tvirtinami ant automobilių ar šarvuotųjų arba ugnies taškai įrengiami kruopščiai įtvirtintose *ilgalaikėse pozicijose*. Tai yra dar grėsmingesnis ginklas: gali paversti metalo laužo krūva plonesnio šarvo šarvuotį, žemiau skrendantį sraigtasparnį ar lėktuvą, lengvai suvarpyti apystorę mūro sieną, kurią kaip priedangą nuo kulkų būtų pasirinkęs priešas, o lengvasis kulkosvaidis yra skirtas daugiausia priešų kareiviams arba prirėkus lengviesiems automobiliams ar sunkvežimiams sunaikinti.

Lietuvos kariuomenė naudoja keleto rūšių lengvuosius ir vidutinius ir vieno tipo sunkiuosius kulkosvaidžius.

ILGALAIKĖS POZICIJOS
Tai tokia karių buvimo vieta, kurioje jie tikisi išlikti arba ją ginti ilgai. Jos paprastai būna geriau įtvirtintos ir apsaugotos, joms ginti dažnai naudojama galingesnė ir ne tokia judri ginkluotė, pavyzdžiui, sunkieji kulkosvaidžiai, minosvaidžiai ir kt.

ŠAUNAMOJO GINKLO KALIBRAS
Tai ginklo vidinio vamzdžio ir naudojamos kulkos skersmuo. Paprastai kuo didesnio kalibro ginklas, tuo didesnę jis turi naikinamąją galią.

Kulkosvaidis negali šaudyti nesustodamas labai ilgai, nes nuo kulkų įkaišta jo vamzdis, taigi palietus galima nusideginti rankas, ginklas netgi gali tapti nevaldomas – pradėti šaudyti pats. Dėl to yra naudojami atsarginiai vamzdžiai, kuriuos įgudęs kulkosvaidininkas net ir karščiausiam mūšyje geba greit pakeisti. Mūšiu šėlstant, jei tik kovinė padėtis yra palanki, kulkosvaidžiams kartkartėmis leidžiama „pailsėti“.

Kokią priešų techniką galima sunaikinti ar sugadinti šaudant sunkiuoju kulkosvaidžiu?

- a) priešų su labai stora neperšaunama liemene
- b) sraigtasparnį
- c) lėktuvą
- d) šarvuotį
- e) sunkvežimį
- f) tanką

NATO ORO POLICIJOS MISIJA

Oras–oras ar oras–paviršius tipo raketos klasifikuojamos pagal paskirtį ir panaudojimo sąlygas. Oras–oras tipo raketos naudojamos orlaiviuose ir skirtos naikinti prieš orlaiviams: lėktuvams ar sraigatarniams, oras–paviršius – taikiniams žemėje (po žeme) ar vandenyje (povandeninius).

Iki Lietuvai įstojant į NATO, jos oro erdvę dažnai pažeisdavo kariniai ne NATO šalių orlaiviai, matyt, puikiai žinodami, kad Lietuva neturi pajėgų jiems sudrausminti. Kai mūsų šalį pradėjo saugoti NATO naikintuvai, tokių pažeidimų beveik nepasitaiko, užtat padaugėjo provokacijų – priartėjančių prie Lietuvos sienos, bet jos nepažeidžiančių kovinių orlaivių. Į tai Lietuva, kaip NATO narė, žaibiškai reaguoja ir iš Karinių oro pajėgų Aviacijos bazės, esančios Šiauliuose, pakelia galingiausius NATO naikintuvus.

Kodėl kitų NATO šalių naikintuvų buvimas Lietuvoje vadinamas oro policijos misija?

- a) nes NATO kariai bendradarbiauja su mūsų oro gynybos pajėgomis, kontroliuoja svetimų orlaivių skrydžius
- b) nes pagrindinis Lietuvoje dislokuotų NATO orlaivių uždavinys – kova su oro piratais ir kontrabandininkais
- c) nes NATO orlaivių budėjimo paskirtis – Baltijos šalių oro erdvės apsauga bei kontrolė ir griežtas atgrasymas nedviprasmiškai pasakant, kad užpultos Baltijos šalys bus ginamos pasitelkus visas NATO aljanso koordinuotas jėgas

Modernūs naikintuvai, galintys veiksmingai kovoti oro mūšiuose su moderniais prieš orlaiviais, kainuoja milžiniškus pinigus (vienas lėktuvas – apie 20–30 mln. eurų). Pirmenybė mūsų šalyje teikiama sausumos pajėgoms ir jų plėtrai, todėl iki šiol nei Lietuva, nei kitos Baltijos šalys šiuolaikinių naikintuvų neturi.

Viso Baltijos regiono saugumu besirūpinanti NATO šią problemą išsprendė dislokuodama Lietuvoje kitų šios organizacijos šalių narių naikintuvus su jų pilotais ir technikais, kad jie padėtų ginti Baltijos šalių oro erdvę. Šiai misijai, pradėtai vykdyti nuo pat Baltijos šalių įstojimo į NATO dienos 2004 metais, buvo suteiktas oro policijos pavadinimas.

Pagal susitarimą viena iš NATO šalių dislokuoja mūsų šalyje kelis ar keliolika šiuolaikiškų visiškai apginkluotų naikintuvų ir pusę metų saugo Baltijos šalių oro erdvę. Po pusmečio šias pareigas perima kita valstybė ir taip nenutrūkstamai užtikrinamas Lietuvos ir kitų Baltijos šalių oro erdvės saugumas. Tad nuo to laiko mūsų ir mūsų kaimynų, o kartu ir rytinę NATO sienų oro erdvę saugo įvairių šalių modernūs ir gerai apginkluoti naikintuvai.

Kodėl ši misija pavadinta oro policijos misija? Visų pirma dėl to, kad pagrindinė naikintuvų užduotis – saugoti mūsų oro erdvę nuo įsibrovėlių, galimiems priešininkams aiškiai parodant, kad jeigu atakuos, sulauks rimto atkirčio. Taip pat parodoma, kad puldama Lietuvą šalis agresorė neišvengiamai susikaus su stipriausio karinio aljanso, NATO, pajėgomis.

Vienas moderniausių daugiafunkčių naikintuvų „Eurofighter Typhoon“

Lietuvos ir kitų Baltijos šalių oro erdvę pakaitomis saugo vis kiti naikintuvai, iš kurių turbūt dažniausiai amerikietiški naikintuvai F-16, Europoje kurti „Eurofighter Typhoon“, prancūzų „Mirage-2000“, „Rafale“ ir kiti šiuolaikiniai orlaiviai.